

Genel Fizikî Coğrafya

Editörler:

Hamza AKENGİN
İskender DÖLEK

---

3. Baskı

 PEGEM
AKADEMI

Editörler: Hamza AKENGİN - İskender DÖLEK

GENEL FİZİKİ COĞRAFYA

ISBN 978-605-364-449-1

DOI 10.14527/9786053644491

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2019, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye’de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindex.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000’in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Şubat 2013, Ankara

3. Baskı: Şubat 2019, Ankara

Yayın-Proje: Ayşe Açıkgöz

Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Tarcan Matbaacılık Yayın. San. - Murat Tarcan

İvedik Cad. No: 417 Yenimahalle/Ankara

Kızılbey Vd 8230201756

Tel: 0312 384 34 35

Faks: 0312 384 34 37

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 25744

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Ülkemizde birçok alanda yaşanan olumlu gelişmelere rağmen halen eğitim alanında bilgi kaynaklarına ulaşmada çeşitli zorluklar yaşanmaktadır. Özellikle üniversitelerimizde ders kaynağı olarak kullanılacak eserlerin yetersizliği ve azlığı yükseköğretimdeki öğrencilerimiz için önemli sorunlardan biridir.

Değişen, yeniden yapılandırılan veya yeni açılan lisans programlarında yer alan derslerde kullanılacak ve bu derslerde kaynak eser olarak yararlanılabilecek yayın konusunda ülkemizde önemli bir sıkıntı olduğu bilinmektedir. Özellikle 2000’li yılların başında eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması sürecinde kurulan İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği lisans programlarında okutulan Genel Fiziki Coğrafya, Genel Beşeri Coğrafya, Türkiye Fiziki Coğrafyası ve Türkiye’nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası dersleri için uygun yayın bulmak oldukça zordur. Bu derslerde ders kitabı olarak kullanılan kaynaklar genellikle coğrafya bölümleri veya coğrafya öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilere yönelik olarak hazırlanmış eserlerden oluşmaktadır. Dolayısı ile yukarıda sıralanan coğrafya derslerinde kullanılacak ve derslerin takip edilebileceği kaynak eser temininde ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Elinizdeki bu eser böyle bir ihtiyaçtan ortaya çıkmıştır.

Genel fiziki coğrafya konuları dikkate alınarak hazırlanmış olan bu eser; bu konulara meraklı olanların ihtiyacına cevap vereceği gibi, Coğrafya ve Sosyal Bilgiler öğretmenliği programlarında yer alan Genel Fiziki Coğrafya dersi içeriği ile de uyumludur. Bu kitabın birinci bölümünü “Coğrafyanın Tanımı, Tarihi, Bazı Temel Kavramları, Öğretimi ile Coğrafya Araştırmaları ve Öğretiminde Ana Temalar” oluşturmaktadır. Coğrafya konusunda genel bir tanım ve bakış açısı kazandırılması hedeflenerek, bu alanda şimdiye kadar kabul edilen çerçevenin dışına çıkılmaya gayret edilmiştir. Bu bölüme “Niçin Coğrafya Öğretimi, Niçin Fiziki Coğrafya ve Coğrafya Öğretimin Amaçları” gibi başlıklar ilave edilmiştir. İkinci bölümde “Evren ve Evrenin Oluşumu” üzerinde durulmuştur. Güneş sistemi, Dünya ve Dünya’nın hareketleri ile Dünya’nın uydusu Ay ile ilgili genel bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde “Harita bilgisi” başlığı altında küre ve haritaların niçin kullanıldıklarından bahsedilmiştir. Harita yapım teknikleri ve ölçekler tanıtılmış, mesafe hesaplamaları örneklerle açıklanarak haritalardan yararlanma konuları açıklanmıştır. Dördüncü bölümde “Cbs ve Coğrafya” başlığı altında teknolojinin gelişmesi ile coğrafyaya yeni bir hareket alanı açan Coğrafi Bilgi Sistemleri ile ilgili bazı temel kavramlar tanıtılırken CBS’nin gerekliliği ve metodolojisi anlatılmıştır. Beşinci bölümde Atmosfer ve İklimle ilgili temel kavramlar tanıtılarak, iklimin günlük hayat üzerindeki etkileri açıklanmıştır. Altıncı bölümde jeolojik geçmiş,

yedinci bölümde yerşekillerinin oluşumu ve evrimini denetleyen etmenler üzerinde durulmuş, ana yerşekilleri sistematik olarak verilmiştir. Sekizinci bölümde toprak oluşum süreçleri ve toprakların oluşum ve dağılışında etkili olan faktörlerden bahsedilmiş, dokuzuncu bölümde bitki coğrafyası ile ilgili genel kavramlar verilmiştir. Onuncu bölümde Fizikî coğrafyanın ana unsurlarından biri olan okyanuslar, denizler, göller ve akarsularla ilgili temel bilgiler ve kavramlar aktarılmıştır. Genel Fizikî Coğrafya kitabımızın içinde yer alan harita, fotoğraf, şekil, tablo gibi görsellere PPT dosyası olarak www.hamzaakengin.com üzerinden ulaşılabilir.

Bu eserin ortaya çıkmasında en önemli paya sahip olanlar şüphesiz bölüm yazarlarıdır. Kendilerine ayrı ayrı teşekkür ederiz. Genel Fizikî Coğrafya kitabının içeriğinin oluşturulmasında emek sarf eden yazarlar dışında kitabın görselliği üzerinde yoğun bir mesai sarf eden arka planda olan çok önemli isimler de var ki onlar yürekten bir teşekkürü fazlasıyla hak ediyorlar. Başta Pegem Akademi çalışanları ve yayınevi sahibi Servet Sarıkaya olmak üzere özellikle bu eserin basıma hazırlık sürecindeki titiz çalışma ve takiplerinden dolayı I. Tual Şekercigil'e ve kitabın yeni baskısı için dizgide yardımcı olan Tuğba Kaplan'a teşekkürü bir borç biliriz.

İlişkilerin her geçen gün karmaşıklaştığı dünyamızda doğal olaylar ve ortamı anlama, yorumlama konusunda coğrafi bilgiye dayanan bir kültür kazandıracağı düşüncesi ile başta sosyal bilgiler öğretmenleri adayları öğrencilerimiz olmak üzere, coğrafyaya ilgi duyan okuyuculara faydalı olması temennisi ile.

Hamza AKENGİN

İskender DÖLEK

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Hamza Akengin - İskender Dölek

- 1. Bölüm:** Coğrafya Biliminin Tanımı, İlkeleri, Konusu, Bazı Temel Kavramları ve Öğretimi
Dr. İlhan Oğuz AKDEMİR
Fırat Üniversitesi / İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi
Dr. Hamza AKENGİN
Marmara Üniversitesi / Fen-Edebiyat Fakültesi
- 2. Bölüm:** Güneş Sistemi ve Dünya
Dr. Yılmaz GEÇİT
Cahit İSKENDER
Dr. İlhan TURAN
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi / Eğitim Fakültesi
- 3. Bölüm:** Küre ve Harita Bilgisi
Dr. Esen DURMUŞ
Fırat Üniversitesi / Eğitim Fakültesi
- 4. Bölüm:** Coğrafi Bilgi Sistemi ve Coğrafya
Dr. İskender DÖLEK
Muş Alparslan Üniversitesi / Eğitim Fakültesi
- 5. Bölüm:** İklim Bilgisi (Klimatoloji)
Dr. Öznur YAZICI
Karabük Üniversitesi / Edebiyat Fakültesi
- 6. Bölüm:** Jeolojik Geçmiş
Dr. İskender DÖLEK
Muş Alparslan Üniversitesi / Eğitim Fakültesi
Dr. Hamza AKENGİN
Marmara Üniversitesi / Fen Edebiyat Fakültesi
- 7. Bölüm:** Jeomorfoloji - Yerçekilleri
Dr. Nazlı GÖKÇE
Anadolu Üniversitesi / Eğitim Fakültesi

8. Bölüm: Toprak Coğrafyası

Dr. Halil GÜNEK

Fırat Üniversitesi / İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi

9. Bölüm: Bitki Coğrafyası

Dr. Yıldırım ATAYETER

Süleyman Demirel / Fen-Edebiyat Fakültesi

10. Bölüm: Hidrografiya

Dr. İskender DÖLEK

Muş Alparslan Üniversitesi / Eğitim Fakültesi

İÇİNDEKİLER

Önsöz	iii
Bölüm ve Yazarları	v
İçindekiler.....	xi

1. BÖLÜM (1 - 40)

Coğrafya Biliminin Tanımı, İlkeleri, Konusu, Bazı Temel Kavramları ve Öğretimi

Coğrafya Biliminin Tanımı ve Kapsamı	1
Coğrafyanın Bölümleri.....	4
Coğrafya Biliminin Gelişim Süreci	5
Coğrafyanın İlkeleri (Prensipleri)	8
Coğrafyanın Temel Konuları	12
Coğrafyanın Bazı Temel Kavramları.....	18
Coğrafya Niçin Önemlidir?	20
Herkes Niçin Coğrafya Öğrenmeli	21
Coğrafya Öğretiminin Amaçları	25
Coğrafya Araştırmaları ve Öğretiminde Ana Temalar.....	31
Seçilmiş Kaynakça.....	37

2. BÖLÜM (41 - 70)

Evren ve Dünya

Galaksiler (Gökadalar)	44
Yıldızlar	46
Takımyıldızlar	48
Kuyruklu Yıldızlar	48
Asteroitler	49
Meteorit ve Meteorlar	50
Karadelikler.....	50
Güneş ve Güneş Sistemi	51

Dünya	58
Dünyanın Oluşumu.....	60
Dünyanın Şekli.....	61
Yerin Yapısı	62
Dünyanın Hareketleri	64
Dünyanın Uydusu Ay.....	68
Seçilmiş Kaynakça.....	70

3. BÖLÜM (71 - 124)

Küre ve Harita Bilgisi

Küre ve Harita Nedir?	71
Haritacılığın Tarihi.....	77
Yerküre ve Koordinat Sistemleri.....	85
Projeksiyonlar	89
Haritanın Elemanları	95
Harita Çeşitleri.....	100
Harita Yapım Yöntemleri.....	104
Haritalardan Yararlanma	112
Seçilmiş Kaynakça.....	123

4. BÖLÜM (125 - 138)

CBS ve Coğrafya

Coğrafi Bilgi Sistemleri Nedir?.....	125
CBS'nin Önemi ve Kullanım Alanları	127
CBS Metodolojisi.....	128
CBS ve Coğrafya.....	131
Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Fizikî Coğrafya Uygulamalarında Kullanımı.....	134
Seçilmiş Kaynakça.....	138

5. BÖLÜM (139 - 188)

İklim Bilgisi (Klimatoloji)

Giriş.....	139
Atmosfer (Havaküre).....	140
Atmosfer'in Katları.....	142
İklim Elemanları.....	144
Atmosfer Basıncı.....	155
Yeryüzündeki Başlıca İklim Tipleri.....	182
Küresel Isınma ve İklim Değişmeleri.....	185
Özel İlgi: Kasırgaların Adlandırılması.....	186
Seçilmiş Kaynakça.....	188

6. BÖLÜM (189 - 202)

Jeolojik Geçmiş

Jeolojik Devirler Boyunca Yerkürenin Gelişimi.....	191
Seçilmiş Kaynakça.....	202

7. BÖLÜM (203 - 268)

Jeomorfoloji - Yerçekilleri

Jeomorfoloji.....	203
Yerçekillerinin Oluşum ve Evrimini Denetleyen Etmenler.....	205
Ana Yerçekilleri.....	212
Büyük Jeomorfolojik Gruplar.....	218
Akarsu (Flüviyal) Topoğrafyası.....	218
Karst Topoğrafyası.....	226
Buzul (Glasyal) Topoğrafyası.....	235
Kurak ve Yarıkurak Bölgeler Topoğrafyası.....	241
Volkan Topoğrafyası.....	247
Kıyı Topoğrafyası.....	254
Farklı Yapılar Üzerinde Oluşan Topoğrafya Şekilleri.....	263
Seçilmiş Kaynakça.....	265

8. BÖLÜM (269 - 302)**Toprak Coğrafyası**

Toprak Oluşumu.....	271
Toprak Oluşumunda Fiziksel Parçalanma.....	271
Toprak Oluşumunda Kimyasal Ayrışma	273
Toprakların Fiziksel Özellikleri	274
Toprak Bünyesi (Tekstürü)	274
Toprak Yapısı (Strüktürü)	275
Toprak Rengi	276
Toprağın Sıcaklığı	276
Toprak Suyu.....	277
Toprağın Kimyasal Özellikleri	278
Toprakta Bulunan Besin Maddeleri veya Toprağın Kimyasal Yapısı	278
Toprak Oluşumunda Etkili Olan Faktörler	279
Toprak Oluşumunda İklimin Etkisi	280
Toprak Oluşumunda Ana Kaya Faktörü.....	281
Toprak Oluşumunda Organizma Faktörü	282
Toprak Oluşumunda Yüzey Şekillerinin Etkisi.....	284
Toprak Oluşumunda Zaman Faktörü	286
Toprak Profili	287
Toprakların Sınıflandırması ve Toprakların Coğrafi Dağılışı.....	289
Eski Sınıflama Sistemi	290
Yeni Toprak Sınıflandırması.....	296
Seçilmiş Kaynakça	301

9. BÖLÜM (303 - 320)**Bitki Coğrafyası**

Bitkilerin Yetiştirme Koşulları	303
İklimle İlgili Faktörler	304
Yeryüzü Şekilleri İle İlgili Faktörler.....	307
Toprakla İlgili Faktörler	310
Biyotik Faktörler	310
Bitki Toplulukları.....	311
Ağaç Formasyonları (Ormanlar)	312
Ağaçcık Formasyonları (Çalı)	316
Çayır (Ot) Formasyonları	317
Tundra Formasyonu	319
Seçilmiş Kaynakça	320

10. BÖLÜM (321 - 342)**Hidrografya**

Giriş.....	321
Akarsular	323
Yeraltı Suları ve Etkileri	330
Göller, Göllerin Genel Özellikleri ve Göllerin Sınıflandırılması	333
Okyanuslar ve Denizler	338
Seçilmiş Kaynakça	342
Yazarlar Hakkında.....	343

1. BÖLÜM

COĞRAFYA BİLİMİNİN TANIMI, İLKELERİ, KONUSU*, BAZI TEMEL KAVRAMLARI VE ÖĞRETİMİ**

İlhan Oğuz AKDEMİR

Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi

Hamza AKENGİN

Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi

COĞRAFYA BİLİMİNİN TANIMI VE KAPSAMI

İlk kez Geographie yani Coğrafya terimi Eskiçağ Yunan düşünürlerinden ve İskenderiye Coğrafya Ekolünün de kurucusu olan Eratosthenes (M.Ö 275-195) tarafından kullanılmıştır. Bilim tarihinde daha çok bir matematik coğrafyacısı olarak algılanan düşünür; yaptığı gözlemler, matematiksel hesaplama sonuçları ve kişisel görüşlerini bir araya toplamak suretiyle M.Ö. III. yüzyılda kaleme aldığı eserine; coğrafyaya ait veya coğrafi (coğrafyayla ilgili) anlamına gelen **Geographie** adını vermiştir. Bu terim, Eskiçağ Grek dilinde (eski yunanca) en kısa ve genel anlamıyla; Dünya'nın tasvir edilmesi (Arz'ın veya Yer'in tasviri) demektir (Doğanay 1995).

Coğrafya: İnsanla yeryüzünün etkileşimi sonucunda ortaya çıkan mekanı, ilkeleri dahilinde inceleyen ve sonuçlarını bir bütün halinde sunan bilimdir. Coğrafya biliminin bilim insanları arasında yaygın kabul görmüş tek bir tanımı bulunmamaktadır. Ancak yapılan farklı tanımlar benzer öğeleri taşımaktadır.

Bilim dünyasındaki gelişmelere bağlı olarak Coğrafyayı tanımlamaya çalışan bilim adamlarının sayısı artarken yaptıkları tanımlar da farklılaşmaya başlamıştır. Coğrafya terimi Türk Dil Kurumu sözlüğünde "Bir yeryüzü parçasını, bir bölgeyi, bir ülkeyi belirleyen, niteleyen, fiziksel, ekonomik, beşeri, siyasal gerçekliklerin

---

* Bu bölüm İlhan Oğuz AKDEMİR tarafından yazılmıştır.

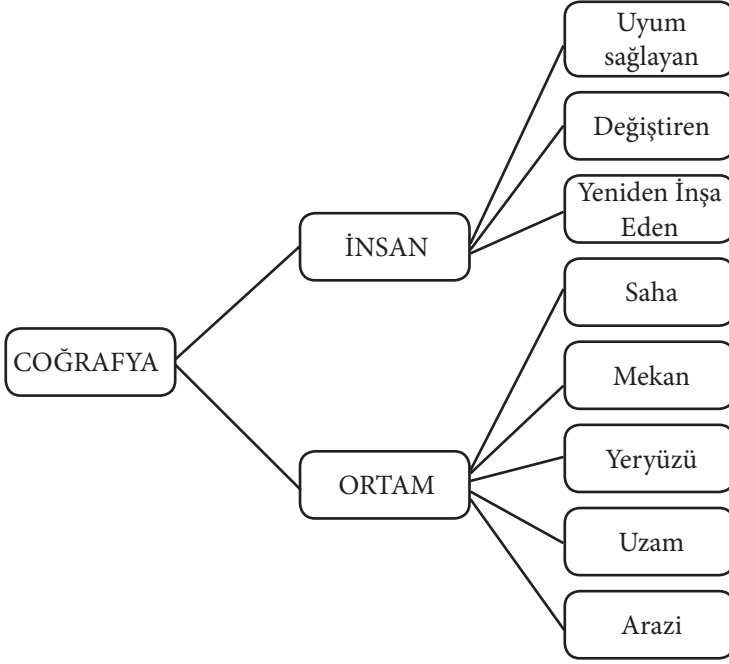
** Bu bölüm Hamza AKENGİN tarafından yazılmıştır.

tümü” olarak tanımlanmıştır (TDK, 1983). Coğrafyayı kendi anlayışlarına göre tanımlamaya çalışan bilim insanlarının yaptığı tanımlara bakıldığında, bazı niteliklerin diğerlerine göre daha fazla vurgulandığı görülmektedir. Türk Coğrafyacılar ağırlıklı olarak yeryüzü ve yeryüzü olaylarına vurgu yaparak tanımlama yapmışlardır. Örneğin Sırrı ERİNÇ “Coğrafya yeryüzündeki mekanların özelliklerini ortaya koyan ve gerek bu özelliklerin gerek muhtelif mekanlar arasındaki benzerlik ve ayrılıkların sebeplerini ve bunlara hükmeden kanunları araştıran ve açıklayan” bir bilim olarak tanımlarken, Erol TÜMERTEKİN “Bir beşeri bilim olan coğrafya insanın yaşadığı çalıştığı bir araya geldiği ve başta kendi yaşama ortamı olmak üzere değiştirmekte olduğu yeryüzünü” incelediğine vurgu yapmıştır.

Batılı coğrafyacıların tanımlarında daha çok insan unsuru öne çıkmaktadır. Örneğin Sorre “Coğrafya, yerle birlikte, yerden ayrılmayan, onun üstünde yaşayan, onu renklendiren tüm varlıkları ve yeri değişikliğe uğratan, yeni şekillerle zenginleştiren insanlığın tasviridir” şeklinde coğrafyayı tanımlarken (1961), Geroge ise “Coğrafya insanlaşmış mekanın incelenmesi” diyerek insan etkinliklerine vurgu yapmıştır (1968).

Yukarıda yapılan tanımların pek çoğu, Coğrafyacıların öz bilimsel anlayışlarına göre yaptıkları tanımlardır. Fakat tanımlardan anlaşılacağı üzere genelde coğrafyacılar arasında farklı bilimsel anlayıştan kaynaklanan (fiziki ve beşeri coğrafya bakış açılarına vurgu yapan) ayırıcı tanımlar vardır. Oysa coğrafyanın yegâne konusu insan ve ortamın arasındaki ilişkinin izahına dayanmaktadır. Bu nedenle araştırma evreni **biriciktir, tektir**. Arazi bilimi olan Coğrafyanın, genel veya şehir içi arazi kullanımı yapması fark etmez. Konunun bir boyutunu insan bir boyutunu ortam oluşturmaktadır.

Her iki gruptaki tanımlar birbiri ile ilişkilendirildiğinde, aslında Coğrafyanın tanımı ve konu alanı, çok belirgin bir şekilde ortaya konmaktadır.

Şekil 1.1: Coğrafyanın konularının şematik olarak gösterimi

Şekil 1.1.'den de anlaşılacağı üzere, **Coğrafya biliminin konusu, İnsan ile ortam arasındaki ilişkilerdir.** Bu yönüyle yalnızca ortamı araştıran, Jeoloji, Meteoroloji, Sismoloji, Biyoloji, Botanik, Çevre Mühendisliği ile yalnızca insanlığı ön plana çıkaran, Tarih, Sosyoloji, Etnografi, Antropoloji, Kamu yönetimi ve iktisat vb. bilimlerden ayrılır. Böylece Coğrafya bilimi adına **arazi kullanımı** denilen ve diğer bilimlerin doğrudan inceleme alanı olmayan bir alanda bilimsel bilgi ve teori üretir. Yani coğrafya **insan ile ortam arasındaki ilişkileri araştıran bilim dalına denir.** Coğrafya bilimi, yeryüzünün tamamında veya bir bölümünde, insanın doğa ile olan etkileşiminin gözlemcisidir. İnsanoğlu, doğayı kendi çıkarları doğrultusunda değiştirmiş veya doğa ile uyumsuz olabilecek karakterde yeniden inşa etmiştir. Bütün bu faaliyetleri gözlemlemek, nedenlerini araştırmak, karşılaştırmak, gruplamak, analizler yapmak ve bilimsel modeller, kaideler oluşturmak Coğrafyanın sorumluluk alanındadır.

COĞRAFYANIN BÖLÜMLERİ

Günümüzde modern coğrafyayı kavrayabilmiş herkesin üzerinde görüş birliğine vardığı coğrafyanın tanımında iki esas öge mevcuttur. Bunlar mekân ve insandır. Mekân ve insan boyutu ile Coğrafyanın iki ana omurgası belirlenmiş olur. Coğrafya öğretiminde bu iki ana sınıf ayrıntıları ile yer alır. Bu sınıflar ve önemli alt dalları şunlardır:

1) Fiziki Coğrafya: Doğal çevrenin (doğal ortamın) elemanları ile doğal çevrede meydana gelen ve insan topluluklarını etkileyen doğal olaylar, fiziki coğrafyanın konularıdır. Fiziki coğrafyanın konuları şu şekilde isimlendirilebilir (Şekil 1.2):

Jeomorfoloji (Yerçekilleri Bilimi): Yerçekillerinin oluşumunu, gelişimini, bunların yerin yapısındaki taşlarla ve iklimle ilişkilerini araştıran bilim dalıdır.

Klimatoloji (İklim Bilimi): Yeryüzünde bulunan çeşitli iklim tiplerini, bunların özelliklerini ve yeryüzündeki dağılışını araştıran bilim dalıdır.

Biyocoğrafya (Canlılar Coğrafyası): Yeryüzünde bulunan bitki ve hayvan topluluklarını, bunların özelliklerini, diğer coğrafi faktörlerle ilişkilerini ve yeryüzündeki dağılışını inceleyen bilim dalıdır.

Hidroğrafya (Sular Coğrafyası): Akarsular, göller ve denizlerin özelliklerini ve dağılışını konu alan bilim dalıdır.

Toprak Coğrafyası: Yeryüzündeki toprakları, oluşumlarını, özelliklerini ve dağılışlarını araştıran bilim dalıdır.

2) Beşeri Coğrafya: Aslında coğrafyanın konusunu meydana getiren olay ve olguların insanlar tarafından meydana getirildiği dikkate alındığında, coğrafyanın bu bölümüne “beşeri ve iktisadi coğrafya” denilmesi daha doğru olur.

Nüfus Coğrafyası: Coğrafyanın bu dalı; nüfusun çeşitli özelliklerini, dağılışını, göç hareketlerini inceler.

Yerleşme Coğrafyası: Bu bilim dalı da en küçüğünden en büyüğüne kadar yerleşme birimlerinin yapı, doku ve şekillerini ele alan ayrıca konutları da benzer metodoloji ile inceleyen beşeri coğrafyanın alt dalıdır. Yerleşme coğrafyasının inceleme alanını yerleşmelerin dağılışları ve özellikleri oluşturmaktadır.

Tarım Coğrafyası: Bitkisel üretim ve hayvancılığın mekansal ilişkileri ile tarla ve bahçe ziraatı şeklinde topraktan yararlanma, hayvancılık ve ormancılık faaliyetlerinin tümünü konu alan bilim dalıdır.

Sanayi Coğrafyası: Çeşitli sanayi kollarını, sanayinin gelişme dönemlerini, üretim şekillerini ve sanayi kuruluşlarının dağılışlarını inceleyen bilim dalıdır.

Turizm Coğrafyası: Turizm etkinliklerinin türünü, bu etkinliklere katılan insan sayılarını, bu etkinliklerin ekonomiye katkılarını inceleyen bilim dalıdır.